

الف: د خدای جلالہ ذاتی صفتونه

هغه صفتونه دي چې د الله (جل جلاله) د پاره ثابت وي
 الله (جل جلاله) د هغو صفتونو په ضد نه موصوفيزی او هغه
 صفتونه د حیات، قدرت، علم، کلام، سمع،
 بصر او ارادی ثخن عبارت دی چې په لاندې
 جدول کی شرحه کیږي.

شماره	ذاتی صفت	معنی	تشریح	د ذاتی صفت ضد	تشریح
۱	حیات	ژوند	حیات د خدای (جل جلاله) یو ذاتی صفت دی یعنې الله همیشه ژوندی دی.	موت (مرګ)	په الله جلاله هیڅکله مرګ نه راتی او نه فانی کیږي

شماره	ذاتی صفت	معنی	تشریح	ذات صفت ضد	تشریح
۲	قدرت	توان او طاقت	الله جلّاله دتولو مخلوقاتو دپیدا کولو، ساتلو، فنا کولو او بیرته شړوندي کولو قدرت او توان لری .	عجز (نا توانی)	الله (جبر) د هیچکله د ناتوانی په صفت نه موصوفیږی او دهیچ شی د کولو نه عاجز نه دی.
۳	علم	پوهیدل	د الله (جبر) ذاتی صفت دی یعنی الله تعالی په تولو ښکاره وپتوښیا نوباندی پوره علم لری او هیچ شی دده علم څخه پټ نه دی .	جهل (نا پوهی)	الله تعالی هیچ کله د نا پوهی په صفت نه مو- صوفیږی او هیچ شی دده د علم نه بهرن دی.
۴	کلام	خبری کول	د الله (جبر) ذاتی صفت دی یعنی الله تعالی بیله دی څخه چی شری ته ضرورت ولری خبری کونکی دی . قرآن هم د الله کلام دی.	(گونکوالی)	الله تعالی هیچکله د گونکوالی په صفت نه موصوفیږی .

شماره	ذاتی صفت	معنی	تشریح	ذاتی صفت ضد	تشریح
۵	سمع	اوریدل	د الله جبریل، ذاتی صفت دی یعنی الله تعالیٰ ټول و سرو ، اوچت ، نژدې لری آوازونه او خبرې په هروخت کې اوري.	صفت ضد (کونوالی)	الله جبریل، د کونوالی د صفت څخه پاک او منزه دی .
۶	بصر	کیدل	الله تعالیٰ د هر څه لیدونکی دی او - هیڅ شی ترې پټ نه دی .	عیمی نابینایی (په ندوالی)	الله جل جلاله د نابینایی او سړوند والی د صفت نه پاک او منزه دی
۷	اراده	قصد او اختیار	الله تعالیٰ چې د هر کار اراده او اختیار وکړي هغه کبزی یعنی د هر شی پیدا کول او فنا کول د الله په اراده سره کبزی .	عدم اراده بی ارادگی او بی اختیار	الله جل جلاله هیڅکله د بې واکۍ او بې اختیارۍ په صفت نه موصو - فیزی .

زده کونکي د جدول په حفظ مکلف نه دي .

د الله جل جلاله فعلی صفتونه

هغه صفتونه دي چې د الله (جل جلاله) لپاره ثابت
وی او د هغه په ضد هم موصوف کیدای شی
لکه تخلیق ، ترزریق ، احیاء ، اعزاز چه په لاندني
جدول کی تشریح کیزی :

شماره	صفت	معنی	تشریح	ضد	تشریح
۱	تخلیق	پیدا کول	هر څه چې الله جل جلاله وغواړي پیدا کولی یی شی .	عدم تخلیق نه پیدا کول	الله جل جلاله که د ځینو شیانو پیدا کول ونه غواړي نه ئی پیدا کوي .
۲	ترزریق	رزق ورکول	الله جل جلاله هر چاته چی وغواړي رزق او روزي ورکوي	عدم ترزریق رزق نه ورکول	الله جل جلاله اختیار لری چی ځینو شیانو ته روزي ور نکړي .

شماره	صفت	معنی	تشریح	ضد	تشریح
۳	احیاء	ثروندی کول	الله جل جلاله هغه - ذات دی چی ژوندی کول دده، په - قدرت کی دی .	امات (مړه کول)	الله جل جلاله، کوالای شی چی حیواناتیانو ته ژوند و نه بخښی اویائی مړ کړی .
۴	اعزاز	عزت ورکول	الله جل جلاله هر چا ته که وغواړی عزت ورکوي .	اذلال {ذلت} {وړ کول}	الله جل جلاله هر چاته که وغواړي ذلت ورکوي .

په الله جل جلاله باندی دایمان په متعلق عقاید

۱. الله (جل جلاله) موجود دی اود دده په وجود کی شک
نشته .

۲. الله (جل جلاله) یودی شریک نه لری نه په ذات او نه په

شاگردان دجدول په حفظ مکلف نه دی .

صفاتو کی .

۳ - د الله (جل جلاله) سره هېڅوک مشابهنه دی اونه دی

دچا سره مشابهنه لري نه په ذات اونه په

صفاتو کی .

۴ - د الله (جل جلاله) تخه غیر هېڅوک د عبادت لایق نه دی

اونشته .

۵ - الله (جل جلاله) همیشه دی او همیشه به وی .

۶ - الله (جل جلاله) هېڅکله نه فنا کیږي .

۷ - هرڅه چې په جهان کی کیږي هغه د الله په ارادې

سره کیږي .

۸ - الله (جل جلاله) همیشه ژوندی دی دهرشي -

ساتوونکی او محافظ دی .

۹ - الله (جل جلاله) د ټولو کایناتو خالق (پیداکوونکی)

اورب (پالوونکی) دی .

۱۰ - د تلوو شیا نو مرگ او شروند د الله (جل جلاله) په اختیار کی دی .

۱۱ - الله (جل جلاله) د هر شي په کولو قادر دی او د -
هیچا مرستی ته احتیاج نه لری .

۱۲ - الله (جل جلاله) په هر شي عالم ، د هر شي لیدونکی
او اوریدونکی دی .

۱۳ - د الله تعالیٰ شخه هیچ شي پټ نه دی .

۱۴ - الله تعالیٰ معبود دی او خپلو بنده کا نوتہ
ئی د عبادت امر کری او د نا فرمانی شخه ئی
منع کری دی .

تمرین

- ۱- د الله، جل جلاله، صفتونه خوږه وله دی؟
 - ۲- د الله، جل جلاله، ذاتی صفتونه تعریف کړی؟
 - ۳- د الله، جل جلاله، ذاتی صفتونه خوا وکوم کوم دي؟
 - ۴- د الله، جل جلاله، فعلی صفتونه تعریف کړي؟
 - ۵- د الله، جل جلاله، دفعلي صفتونو یو خو مثالونه بیان کړي؟
- ۱- د قدرت ضد _____ دی .
 - ۲- د حیات ضد _____ دی .
 - ۳- د ارادی ضد _____ دی .
 - ۴- د اغراض ضد _____ دی .
 - ۵- د علم ضد _____ دی .
 - ۶- د ترزریق ضد _____ دی .

کَلَامُ مَنْ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ
تَعْلُو ايمان سوري پي خداي او پي ملائکوي او پي
کتابونوي .

پہ ملائکو باندی ایمان

مونږ په دې ايمان لرو چې ملائکې د الله جل جلاله هغه
قسم مخلوق دي چې نه نردي او نه ښځې، په سترگو نه ليدل-
کيزي. د نور مخه پيدا شوي او د خداي جل جلاله په قدرت
په مختلفو شکلونو خپل ځان بدلولي شي .

یوہ لحظہ ہم دِخداۓ جل جلالہ دعبادت تَخَنے سرکشی
نہ کوی اوند گناہ ترے صادریزی . شمیر پئی دیر
زیات دی چھپوانزی اللہ جل جلالہ پری پوہیزی .

د ملائڪو ڪار او وظيفي

اگر ڪه د ٿولو ملائڪو ڪار د الله جل جلاله، تسبيح تهليل
اود هغه د امر په حاي ڪول دي اود هري يوي وظيفه
معلومه ده، د حينو ملائڪو وظيفي د مثال په
توگه په لاندي جدول كي ذكر ڪيزي :

د ملائڪو وظيفي	ملايڪي
<p>۱- پيغمبرانو ته وحي راوړل .</p> <p>۲- د ڪافرانو په مقابل كي د مسلمانوسو مرسته</p> <p>۳- د الله ج، په نافرمانو باندې ګڼو باندې عذاب راوړل .</p>	<p>شماره : الف : مترجي ملايڪي</p> <p>۱ حضرت جبرائيل عليه السلام</p>
<p>۱- د مخلوقاتو د رزق ، اوروزي انتظام .</p> <p>۲- د ورځي ، بارانونو ، سيندونو او بحرونو انتظام .</p>	<p>۲ حضرت ميڪائيل عليه السلام</p>

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لومړی برخه

عقاید

ایمان

د ایمان تعریف :

ایمان د لغت له مخې د زړه پاور او تصدیق ته وایي
او په شرع کې د زړه تصدیق او په ژبه اقرار کول دي
په ټولو هغو شیانو چې رسول کریم صلی الله علیه و
وسلم مونږ ته د خداي ج، له جانبه راوړي دي، چه هم
له هغوی څخه په لاندې ډول ذکر کړی :
۱- په الله تعالی (جل جلاله) ایمان .

شماره	ملائکي	د ملائکو وظيفي
۳	حضرت اسرافيل عليه السلام	د قيامت په ورځ د ټولو مخلوقاتو د فنا کولو او بيرته ژوند کولو لپاره پېښې کې پوځي کول
۴	حضرت عزرائيل عليه السلام	د سالرونکو مخلوقاتو څخه روح اخيستل.
۵	کرام الکاتبين ملائک	د خلکو سېنه او بد عملونه ليکل.
۶	حفظه ملائک	د انسانانو ساتنه او څارنه کول.
	نکير او منکر	هغه ملائکي دي چې په قبر کې د مړو څخه د رب، دين، او نبي تېوس کوي.

محترم ښوونکی دې شاگردان پدې وپوهوئ چې مقربې ملائکي

پدې جدول کې له اولي شمېرې نه تر څلورمې پورې څلور ملائکي دي.

تبرین

۱- د ملا یکو موجودیت په کوم آیت شریف ثابت دی؟

۲- ملا یکی د څه شي څخه پیدا شوي دی؟

۳- مقربې ملا یکی خودې نومونه ئې واخلې؟

۴- د مقربو ملا یکو وظیفې شرحه کړې؟

۵- کرام الکاتبین کومو ملا یکو ته ویل کيږي؟

۶- د حفظه ملا یکو وظیفه څه شي ده شرحه یې

کړې؟

۷- د ټولو ملا یکو کار څه دی؟

سَلَامٌ اَمِّنٌ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَرُسُلِهِ
 نَبُو ايمان راوي په خدای او ملائکې کړي او په
 کتابونو یې .

د الله جلّ له په کتابونو ايمان

الله (جل جلاله) یو شمیر کتابونه په خپلو رسولانو باندې
 نازل کړي چې د دې کتابونو په واسطه انسانان (الله ج)
 اود الله (جل جلاله) حکمونه وپېژني او په خپل ژوند کې
 د هغو څخه پیروي وکړي د حق تابع دېدو
 او ناوره وکارو نوڅخه حان وساتي او په دنیا او-
 آخرت کې کامیابي او خوشحالي ترلاسه کړي .
 ټول آسماني کتابونه چې الله تعالی په خپلو رسولانو

باندی نازل کړي . څلور کتابونه او سل صحیفې
دی چي په لاندې جدول کي شرحه کيزي :

څلور لوی آسماني کتابونه

شمار	د کتاب نوم	هغه رسولان چي پرې نازل شوي دي .
۱	تورات	په حضرت موسیٰ علیه السلام
۲	زبور	په حضرت داؤد علیه السلام
۳	انجیل	په حضرت عیسیٰ علیه السلام
۴	قرآن کریم	په حضرت محمد صلی الله علیه و آله

سل صحیفې

شمار	د صحیفو شمېر	هغه رسولان چي پرې نازل شوي دي .
۱	۱۰ صحیفې	په آدم علیه السلام
۲	۱۰ صحیفې	په ابراهیم علیه السلام
۳	۵۰ صحیفې	په شېث علیه السلام
۴	۳۰ صحیفې	په ادریس علیه السلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 التَّوْرَةِ
 د اقرآن کتاب دی چې نازل کړی دی

مور تاته د دی لپاره چې راوباسي خلک د تیارو کفر او شرک نه رڼا
 (ایمان) ته (سوره ابراهیم آیت اول)

په قرآن عظیم الشان ایمان

بیشکه چې قرآن عظیم الشان د الله جل جلاله کلام دی
 مونږ په دی ایمان لرو چې قرآن عظیم الشان د الله
 جل جلاله، آخرنی کتاب دی. دده نه وروسته د قیامت
 شروحې پوری بل کتاب نه راجي او نور ټول آسمانی
 کتابونه پدی سره منسوخ شوي دي. د ا مقدس

کتاب د الله (جل جلاله) له خوا د جبرائیل (عليه السلام) په
واسطه په حضرت محمد صلی الله علیه وسلم باندې په (۲۳) -
کلو کې نازل شوی (۳۰) سپاري او ۱۱ سورتونه او شپږ -
زره شپږ سوه شپږ شپيته آیاتونه لري .

مونږ په قرآن عظیم الشان ایمان او باور لرو چې د
الله (جل جلاله) دغه مقدس کتاب په پیروی او منلو
سره انسان د کفر، شرک، اوجبهالت د تیاروڅخه
د ایمان ربانته لاره پیدا کوي او په دنیا او آخرت
کې د سعادت او نیکمرغۍ خاوند گرځي .

قرآن عظیم الشان د لوح محفوظ څخه ټول په یوحنا
په همدغه ترتیب چې اوس موجود دی پواسطه
د جبرائیل (عليه السلام) د دنیا په آسمان کېنې بیت الغرت

ته نازل شوی . لزلزل د وخت د حوادثو سره سم
(یو یو آیت) یو یو سورت او خوځو آیتونه په دوران
د نبوت کي نازل شوي .

رسول کریم صلی الله علیه وسلم یو شمیر صحابه وټه -
هدایت کا وه چي هغوي قرآن کریم حفظ کړي ، او یو
شمیر نور و صحابه وټه یې امر کا وه چي وې لیکي .
قرآن عظیم الشان خرنکه چي الله (جل جلاله) نازل کړي
جبرئیل علیه السلام ، حضرت محمد صلی الله علیه وسلم ته لوستلی
او رسول کریم صلی الله علیه وسلم صحابه وټه تعلیم کړي او یې له
تغیر او تحریف څخه مونږ ته رسيدلی او د تل لپاره
به د تحریف او تغیر څخه پاک او منزه پاتې وي .

(۱) په لفظ یا معنی کی تغیر را وستلو ته تحریف وايي .

د الله جلاله پي كتابونو د ايمان په متعلق عقايد

۱. د الله (جل جلاله) په نازل شوو كتابو او صحيفو ايمان ضروري دی .
۲. قرآن عظيم الشان د الله (جل جلاله) كلام او حق دی .
۳. قرآن عظيم الشان د تل لپاره د تحريف او تغير څخه پاك او منزه دی .
۴. الله (جل جلاله) چې په قرآن كريم كې د عقايدو - عباداتو ، اخلاقو او معاملاتو امر كړی دی هغه ټول منو او عمل پرې كوو .
۵. قرآن كريم د ظاهري او باطني مرضو لپاره شفادي

۶ - د قرا نکریم دیو آیت یا حرف نه انکار کول کفر دی .

۷ - هیڅوک په دې قادر نه دي چې د قرآن عظیم الشان دیو آیت په شان کلام جوړه کړي .

تمرین

۱ - الله جل جلاله دغه لپاره په خپلو رسولانو کتابونه نازل کړي دي ؟

۲ - آسماني کتابونه کوم دي نومونه یې واخلي او په کومو پیغمبرانو نازل شوي دي ؟

۳ - ټولې آسماني صحیفې خودی ؟

۴. د الله جل جلاله، د آخری مقدس کتاب نوم واخلئ؟

لاندی تش حایونه په مناسبو کلمو پک کړئ؟

۵. قرآن عظیم الشان ————— سورتونه لري.

۶. لس صحیفې په ————— نازلې شوي دي.

۷. لس صحیفې په ————— نازلې شوي دي.

۸. پنځوس صحیفې په ————— نازلې شوي دي.

۹. دیرش صحیفې په ————— نازلې شوي دي.

۲. په ملايکو ايمان .

۳. د الله (جل جلاله) له خوا په ليزل شوو کتابونو ايمان .

۴. د الله (جل جلاله) په رسولانو ايمان .

۵. د آخرت په ورځ ايمان .

۶. د خير او شر په تقدير «اندازه» ايمان .

۷. وروسته له مرګه په ژوندون ايمان .

شَهِدَ اَمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهٖ وَكُتِبَ عَلَيْهِ
 تَوَلَّوْا اِيْمَانًا رَّوِيَّ بِهٖ خَدَايَ وَيَهْمَلَانِ كُوِيَّ وَكَلَّوْا
 اَوْ بِهٖ رَسُوْلَانُوْنِيْ .

د الله جَلَّالَهٗ په رسولانو

ايمان

د الله (جل جلاله) رسولان د الله (جل جلاله) استاذي
 دي د الله (جل جلاله) توحيد او عبادت ته بلونکي او خبر
 لارښوونکي دي . او د شر د لارې څخه منع کوونکي
 دي .

د رسول او نبی تر مینځ فرق ؛
 رسول هغه پیغمبر ته ویل کیږي چې نوی کتاب
 او نوی شریعت د الله (ص) لخوا ورته راغلی وي .
 نبی هغه پیغمبر ته وایي چې د الله پاک لخوا د -
 انسانانو د لارښوونې لپاره لیزل شوی وي .
 نوی کتاب او شریعت پرې نازل شوی وي او که
 نه وي .

د پیغمبرانو شمیر څه زیات او کم یو لک او خلو سرو -
 لشت زره دی ، خود هغو پیغمبرانو نومونه چې
 په قران کریم کي ذکر شوی دادي :

- ۱- حضرت آدم (علیه السلام) ،
- ۲- حضرت ادریس (علیه السلام) ،

- ۳- حضرت نوح (علیہ السلام) .
- ۴- حضرت ہود (علیہ السلام) .
- ۵- حضرت صالح (علیہ السلام) .
- ۶- حضرت ابراہیم علیہ السلام .
- ۷- حضرت اسماعیل علیہ السلام .
- ۸- حضرت اسحاق علیہ السلام .
- ۹- حضرت یعقوب علیہ السلام .
- ۱۰- حضرت یوسف علیہ السلام .
- ۱۱- حضرت داود علیہ السلام .
- ۱۲- حضرت سلیمان علیہ السلام .
- ۱۳- حضرت زکریا علیہ السلام .
- ۱۴- حضرت یحییٰ علیہ السلام .

- ۱۵- حضرت ذوالکفل علیہ السلام.
- ۱۶- حضرت یونس علیہ السلام.
- ۱۷- حضرت الیاس علیہ السلام.
- ۱۸- حضرت لوط علیہ السلام.
- ۱۹- حضرت شعیب علیہ السلام.
- ۲۰- حضرت موسیٰ علیہ السلام.
- ۲۱- حضرت ہارون علیہ السلام.
- ۲۲- حضرت یسع علیہ السلام.
- ۲۳- حضرت ایوب علیہ السلام.
- ۲۴- حضرت عیسیٰ علیہ السلام.
- ۲۵- حضرت محمد ﷺ

حضرت محمد صلی الله علیه و سلم

مونږ ايمان لرو چې محمد صلی الله علیه و سلم د الله (جل جلاله)
بنده رسول او تر ټولو مخلوقاتو غوره او افضل دی
ترده وروسته بل پیغمبر نه راجي دی د ټولو -
انسانانو او جناتو لپاره د قیامت تر ورځې پورې
رسول او پشوا دی .

مونږ د حضرت محمد صلی الله علیه و سلم امتیان او پیروان
یو او په هغو احکامو چې مونږ ته یې د الله (جل جلاله)
له خوا راوړي او لاسنونیې راته کړي ايمان -
لرو او دده د افعالو او هداياتو پیروي ، د جان
لپاره لازمه او د دنیا او آخرت د کامیابی ذریعه
ګڼو او عقیده لرو چې د محمد صلی الله علیه و سلم متابعت او

پيروي د الله (جل جلاله) اطاعت او تابعداري ده، دده
 د اطاعت تخځه مخ کړځول د الله (جل جلاله) نافرمانی، د
 د نیا او آخرت ناکامي او شرمنده گي ده .

تمرین

۱- الله (جل جلاله) خپل پیغمبران دڅه لپاره راستوي
 دي؟

۲- رسول او نبی تعریف کړئ؟

۳- د رسول او نبی ترمنځ فرق واضح کړئ؟

۴- د ځينو هغو پیغمبرانو عليهم السلام نومونه واخلئ چې

په قرآن کښي ذکر شوي دي؟

۵- خاتم النبیین پیغمبر څوک دی؟

لاندی تش ځایونه په مناسبو کلمو پک کړئ:

۱. مونزد _____ امتیان یو.
۲. د محمد صلی الله علیه وسلم متابعت د _____ اطاعت
او تابعداری ده.
۳. د محمد صلی الله علیه وسلم د متابعت څخه څه کړځول د
_____ د اطاعت څخه څه کړځول دي.

اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَتْلُوْهُ وَرَعْلَكُمْ لِيَتْلُوْهُ لَكُمْ وَيُذَكِّرْكُمْ يَوْمَ تَرْجَعُوْنَ اِلَيْهِمْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الرَّاغِبُوْنَ
 خکچی ایمان راوی په الله، بر جبره او په ورج
 د آخرت او نیک عمل وکړی، فونډه وی ویره په -

دوی باندې اونه به دوی غمجن شي .

سورة مائده آیت (۶۹)

د آخرت په ورج ایمان

مونږ پدې ایمان لرو چې د آخرت ورج خامخا
 راتلونکې ده خو د راتلونکې په بیل الله (جبره)
 مخه بل هیچاته معلومه نده .

دا وړخ هغه وړخ ده چې د اسرافیل علیه السلام،
 د شپیلې په لومړي پوځي به دا ټول موجودات پر
 ته له الله (جل جلاله) فنا او د ان نظام به ټول کېدو شي
 او د اسرافیل علیه السلام، په دوهم پوځي سره به ټول
 سالرونکي بیرته د الله (جل جلاله) په امر سره ژوندي
 شي .

پدې وړخ کې به د هر چا سره دده د ښو او بدو
 اعمالو حساب وشي او د نیکو اعمالو خاوندانو ته
 به عمل نامې په بني لاس ورکړ شي او جنت ته
 به داخلېږي .

کافرانو او د بدو اعمالو خاوندانو ته به عمل نامې
 په چپ لاس ورکړي شي او د ونځ ته به داخلېږي .

جنتيان به دتل لپاره په جنت کې او دوزخيان
به دتل لپاره په دوزخ کې شړوندي وي .
گناهگار مسلمان به دخپلي گناه په اندازه د
الله دارادې سره سم د عذاب خکلو نه
وروسته جنت ته بوولي شي .

د الله جلاله په وجود ايمان

مونږ په دې کله عقيده لرو چې ټول کائنات او مخلوقات يو پيدا کوونکی او يو مالک لري چې - هغه الله ، جبربره ، دى . دغه مطلب په قرآني آيتونو او نبوي احاديثو او سالم عقل سره ثابت شوى چې د مثال په توگه به يې يوه برخه دلته ذکر شى .

تمرین

۱- د آخرت د ورځې د راتلونکۍ په چا ته معلوم ده؟

۲- د حضرت اسرافیل علیه السلام د لومړي پوځي سره به څه کيږي؟

۳- مومنانو او کافرانو ته به عمل نامي په

کوم لاس ورکړشي؟

۴- کله چې انسانان په آخرت کې د وياړ شړونکي شي بيا مړه کيږي او که نه؟

زینا
 ۵
 بیشکه مونز پیدی پیداکری دی په اندازاسی
 سورة القمر آیت ۴۹

په تقدیر ایمان

د تقدیر معنی او مقصد :

مونز پدی ایمان لرو هر څه چی په کایناتو کې -
 مینځ ته راغلي یا راځي الله جل جلاله په ازل کې په هغه
 عالم و او هر شی نه که هغه خیر وي یا شر د
 خپل قدرت او حکمت له مخې یو حد تعین
 کړی او په لوح محفوظ کې ئی لیکلی دي .
 کوم شیان چی لانه وي پیدا شوي هغه هم
 الله جل جلاله ته څرکند او معلوم دي د مخلوقاتو

د پيدا کيدو شخه مخکي الله جل جلاله پوهيزی چې
د دوی د پيدا کيدو شخه وروسته په دوی کوم
حالات راجي .

همدارنگه کوم مخلوقات چې له مينځه ځي دهغې
د فنا کيدو شخه دمخه الله تعالی په هغو حالاتو -
خبر دی چې د فنا کيدو شخه وروسته په دوی راجي .

د تقدير په نسبت زمونږ ايمان

۱ - الله جل جلاله ټول مخلوقات په خپل علم او تقدير
پيدا کړي دي ؟

۲ - الله جل جلاله چې د کومو شيانو په باره کي څه تقدير او -
حکم کړی هغه ټول په لوح محفوظ کي ليکل شوي دي .

۳۔ هيڇ شى د الله تعالى د علم او تقدير مخه پٽ او
بهر نه دى.

۴۔ د مخلوقا تو د پيدا ڪيدو او فنا ڪيدو سره د الله
جل جلاله علم کي ڇهه تغير نر يا تو الی او کموالی نه راجي.

تمرین

۱۔ د تقدير معنی او مقصد ڇهه دى؟

لاندی تش حایونه په مناسبو کلمو ډک کړی:

۱۔ هر څه چې پدی کائناتو کی مینځ نه راغلي یا راجي
الله جل جلاله په ————— کی په هغه عالم و .

۲۔ الله جل جلاله هر شي ته که هغه خیر وی او که شر د
خپل ————— له مخی یو حد تعین کړی او په لوح محفوظ
کی ————— دی .

۳- کورشیان چي لاندی پیدا شوی هغه هم
الله (جل جلاله) ته ————— دی .

وَإِلَيْنَ مَعْدِنَا ۖ إِنَّ الْكَافِرِينَ
 دى پر کافرانو باندې، مهربان
 دى په خپلو منځو کې .

سورة الفتح آیه ۲۹

د صحابه کرامو ^{رضي الله تعالى عنه} مقام او منزلت

صحابی :- هغه شخص ته ویل کیږي چې رسول مقبول
 صلی الله علیه وسلم یې په خپل ژوند کې د ایمان په حالت کې لیدلی
 او د ایمان په حالت کې د دنیا څخه تللی وي .
 د صحابه کرامو په هکله رسول مقبول صلی الله علیه وسلم -
 فرمایلي دي :

رَحْمَتِ كَافِي لِنَجُومِ بَايِ سُرُودِ
 زِهَا اصحاب دستور و

په شان دی د هر یو یو پی موچی اقتداء
 وکړه لار مو بیا مونده . (حدیث شریف)

ټول صحابه کرام عادلان ، متقیان او د اعتماد وړ
 خلک دي .

د ټولو صحابه وکرام موا احترام او د هغوی سره
 مینه او محبت نرموز مذهب او عقیده ده .

موزد اصحاب کرامو پیروی او تابعداری د
 هدایت مینه لو ذریعه گڼو . په ټولو اصحابو کرامو
 کی افضل او بهر تر خلو واره خلیفه گان دي . خو په دوی

کی د فضلیت د لومړی مرتبې خاوند ابو بکر صدیق ^(رض)
 د دوهمې مرتبې خاوند حضرت عمر ^(رض) د درېمې
 مرتبې خاوند حضرت عثمان ^(رض)، او د څلورمې مرتبې
 خاوند حضرت علی ^(رض) دی .

مونږ په دې عقیده لرو چې د پیغمبرانو ^(علیهم السلام)
 نه وروسته صحابه کرام د فضلیت د لوړې مرتبې -
 لرونکي دي او هېڅوک په فضلیت کې د دوی سره برابر
 کیدلای نشي .

د اصحاب کرامو سره مینه او محبت د ایمان
 علامه او د دوی سره د نښمنۍ او بعض د بې دینۍ
 لښه ده .

تمرین

۱. صحابی چاہتہ ویل کیزی؟
۲. رسول مقبول صلی اللہ علیہ وسلم د اصحابو پہ بارہ کی خنکہ فرمایلی؟
۳. اصحاب کرام رض، خنکہ خلک وو؟
۴. پہ تہو لو اصحابو کی افضل او بہتر خو کسان دی؟
۵. پہ خلور و اسہ و خلیفہ کانو کی د لو مری مرتبی خاوند خو ک دی؟
۶. د پیغمبرانو (صلیہم السلام)، نہ وروستہ د لو مری - مرتبی خاوندان خو ک دی؟

لاندی تش حایونه په مناسبو کلمو ډک کړی؛

۱. د ټولو اصحابو کرامو احترام او د هغوی سره -

مینډ او محبت ————— ده .

۲. د اصحابو کرامو سره مینډ او محبت د —————

علامه ده .

۳. د اصحاب کرامو سره بعضو اوعداوت د -

————— علامه ده .

مِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
 اَز آيَاتِ شَأ قَدِيرِه
 دى، او هغه شېخ چي څاره كړي
 او د نښو د لايلو قدرت د الله نه پيدا كول د آسمانو زواري
 او د نښو د لايلو قدرت د الله نه پيدا كول د آسمانو زواري او د نښو د لايلو قدرت د الله نه پيدا كول د آسمانو زواري

دغه پاك الله چې په جمع كولو د دې شيانو كوم وخت كې چي اراده وكړي قادر دى .

سوره شوري آيه ۲۹۰

د الله تعالى په وجود نقلی دلائل

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ط ۱۱

او د نښو د لايلو د قدرت د الله پاك نه شپه او ورځ لمر او سپوږمۍ ده.

۱۱ سوره حر السجده

آر آين آفيا الله لاخوف عليهم ولا هم يذوقون

هيڊا شي جي بيشڪ دوستان دالله نه ڏسڻ هجڻ
 ويهه پر دوي اونه به دوي خفه کيزي .

سوره يونس آيه ۶۲

د ولي تعريف :

هغه متقي او پرهيزگار مؤمن جي دالله (جل جلاله) او
 د رسول الله صلي الله عليه وسلم پيرو ، تا بعد اسر او دالله
 (جل جلاله) په عبادت مصروف وي د نفس او شيطان
 پيروي نه کوي ، د حرامو خٽه خان ساقی . دالله (جل جلاله)
 او د رسول الله صلي الله عليه وسلم محبت د هر شي او هر چا
 خٽه نزيات او بهتر گڻي د غصي انسان ته ولي ويل کيزي

اوکله ناکله کرامت (خارق العاده کار) تری صادر
یزى . هغه انسان چه پورتنی صفات ونلري ولي
ورته نه ويل کيزي .

محترم استاد دی د اولیاؤ کرامت په حصه کی حضرت عمر صاحب
او حینی نور و اصحابو د کراماتو مستند او ثابت مثالونه زه کوونکوته حکایت کړی .

د اهل سنت والجماعت په مذهب ځینی عقیدوی خبرې

- ۱- مونږ د اولیاو کراموسره مینه او اخلاص لرو او
د دوی د اهانت او سپکاوی شخړه خان ساتو.
- ۲- مونږ د مذاهب د ټولو امامانو او مجتهدینو سره محبت

۱- اهل سنت والجماعت د مسلمانانو هغی دې ته وائی چې در رسول کریم (ص)
د پاکو سنتو او د اصحاب کرامو دکامرونو او طریقو پیروی کوی چې په تخلیه
و مذهبی کچې خلاصه شوی.

۲- مجتهدین : هغه دینی پوهانو ته ویل کیږي چې په قرآني علومو کی پوره مهارت
ولری او در رسول کریم (ص) دیر احادیث یې په یاد ویاړ او په هغه کی د پوره
مهارت خاوند وی. اوهم د قرآن او نبوی احادیثو څخه د فقهی احکامو استخراج
او استنباط کولای شی او پنځه سوه آیتونه او درې زره احادیث د احکامو
یې یادوی.

د مشهورو مجتهدو امامانو نومونه د دی :

۱- امام اعظم صاحب (پچي نوم یې بغیان دی) ۲- امام شافعی صاحب ۳- امام مالک
صاحب ۴- امام احمد بن حنبل صاحب.

او اخلاص لرواود دوي تخه د حضرت امام اعظم
صاحب پيروي د سعادت وسيله گنو .

۳- د دين له امامانو سره د بعضا وېدو ويلو تخه خان
ساتو .

۴- مونږ اهل سنت والجماعت د نيكو بنده گانو عزت
كوواو ورسره مينه ساتو د ظالمانو او خائنانو نه نفرت
لرو .

۵- څوك پيچي الله جل جلاله او د هغه رسول مني او په لمانځه
كي د مسلمانانو قبلي ته مخ كړ ځوي د گناه په وجه ورته
كافرنه وايو تر څو چي لوي گناه ته حلاله ونه وايي .

۶- مونږ د رسول الله صلى الله عليه وسلم د ستون پيروي كوو
او د مسلمانانو د جماعت او د بي د جداوالي او مخالفت

ثخه حان ساتو .

۷ - مونږ باور لرو چې د الله (جل جلاله) د حکمونو په -
حای کول د انسان د طاقت ثخه بهرنه دي .

تمرین

لاندی تش حایونه په مناسبو کلمو ډک کړئ :

۱- مونږ د اولیا ، کراموسره ————— او د دوی
اهانت

۲- مونږ د مذاهبنو د ټولو امامانو او مجتهدینوسره
محبت او اخلاص لرو او د دوی ثخه د حضرت امام -
اعظم (ع) پیروی د ————— وسیله گڼو .

فقہ

۳. مونبراہل سنت والجماعت دنیا کا نویسنده کا

_____ کو

۴. دین لہ امامانو سرہ د _____ شجہ حان -

ساتو -

بسم الله الرحمن الرحيم

دويمه برخه فقهه

فقهه : په لغت کې د پوهې او سرپر کې په معنی استعمال شوی ده .

او په اصطلاح کې هغه علم ته وائی چې د مکلفو کارونه د روا او ناروا له حیثه بیانوي .
روا او ناروا کارونه ټول اته قسمه دي په لاندې ډول بیانېږي :

۱- فرض : په لغت د پری کولو او یا د اندازې کولو په معنی دی .

فرض په اصطلاح کې هغه کار ته ویل کیږي چې ثابت شوی وي په داسې د لیل چې هېڅ

شک او شبهه په کبني نه وی .

حکم د فرضو : په کولوئی ثواب او بی له عذر
په نه کولوئی عذاب دی او د اتفاقی فرضو مخه انکار
کفر دی .

۲. واجب : هغه کار ته ویل کیږي چه په داسی
دلیل ثابت شوی وی چه شک او شبهه په کبني
وی .

د واجبو حکم : واجب په کولو کبني د فرضو په
شان دی چه کول ئی ثواب او په نه کولوئی عذاب
دی لاکن واجب په عقیده کبني د فرضو په شان نه دی
چه منکر د واجبو نه کافر کیږي .

۳. سنت : هغه کار ته وائی چه نبی علیه السلام

همیشه کری یو یاد و له کرته ئی پرلینی وی .
دستو حکم : دستو کولو ثواب او په نه کولو
ئې د عتاب (ملامتی) وړ کړئ .

۴- مستحب : هغه کار ته وائی چه بنی علیه السلام
کله کری او کله ئې پرلینی وی او یاد بنی علیه السلام
اصحابو سبه کښلی وی .

د مستحبو حکم : د مستحبو کونکی ته ثواب اونه .

کونکی ته ئې نه عذاب شته اونه ملامتیا .

۵- مباح : هغه کار ته وائی چه کول اونه کول ئې

د واره یو برابر وی او الله پکښی بنده ته اختیار
ورکړی وی چه کوی ئې او که نه .

د مباحو حکم : کول اونه کول ئې د واره نه ثواب .

لری او نه عذاب .

۶. حرام : هغه کار ته وائی چه منع ئی یقینې دلیل سره
ثابته شوی وی .

د حرامو حکم : په نه کولو د حرامو کبني ثواب او په کولو
ئې د عذاب وېرې او اتفاقي حرام که څوک حلال وکني کافر کیږي .
۷. مکروه : هغه شی ته وائی چه منع ئی په داسې دلیل

سره راغلی وی چه په کبني شک او شبهه وی .
د مکروهو حکم : د مکروه نه کول ثواب او کول ئې گناه
او د عذاب ویرې پکبني موجوده ده او په حلال .
ځنلوی نه کافر کیږي .

۸. مفسد : د شروع شوی عبادت ما تونکی ته مفسد
وائی لکه په لماغې کبني په زوره خندل .

د پورتنیو آیاتونو څخه دا ثابتیږي چې د آسمانونو
حُکمو او هغه څه چې پدې آسمانونو او حُکم کې
دی که موزیې په سترګو لیدای شو او یا نشولیدای
تول د الله جل جلاله په وجود شاهدی وړکوي.

د مفسد حکم : په قصد سره د مفسد عمل کول گناه ده .

تمرین

۱. د فقی لغوی او اصطلاحی معنی څه شی دی ؟
۲. د فرضو تعریف وکړی ؟
۳. د فرضواو واجبو ترمنځ څه فرق دی ؟
۴. کوم عمل ته سنت وائی ؟
۵. د مستحبو تعریف وکړی ؟
۶. څه رقم عمل ته حرام وائی ؟
۷. د حرامو حکم څه دی ؟
۸. مکروه تعریف کړئ ؟
۹. کوم عمل ته مباح وائی ؟
۱۰. د مفسدو تعریف واضح بیان کړی ؟

د مسبوق لمونځ

ماسبوق هغه مقتدی ته وائی چه د شروع د
لما نځه څخه په یو یا خور کعتونو کښی د امام سره په
لما نځه کښی شریک شوی نه وی .

ماسبوق به خپل لمونځ په لاندی ترتیب سره کوی
کله چه امام سلام وگرځوی نودی به سلام نه گرځوی
او پورته به شی که یو رکعت تری فوت شوی وه هغه
رکعت به ډک وکړی او لمونځ به پای ته ورسوی .
او که د ماسپښین ، ماز دیگر ، او یا د ماخستن
د لما نځه دوه رکعت تری فوت شوی وه دواړه -
رکعتونه به ډک وکړی او که د ماسپښین ، ماز دیگر

یاد ما خستن د لما نحه یو رکعت ئی د امام سره مو-
 ندی و و نو یو رکعت به پک و کړ یا به قاعده و کړی
 له قاعدی وروسته به بل رکعت هم پک و کړی، شلورم
 رکعت به تش و کړی اولمونځ به تمام کړی .
 او که د ما بنام په لما نحه کینی ئی د امام سره یو رکعت
 موندلی و و او دوه رکعت ته تری فوت شوی و نو اول
 رکعت به پک و کړی بیا به قاعده و کړی پس له
 قاعدی نه په بل رکعت هم پک و کړی اولمونځ
 به تمام کړی .

تمرین

۱۔ مسبق تعریف کری؟

۲۔ کہ شوک دیوہ رکعت لہ کیدو وروستہ پد امام
پسی اقتداء وکری پاتی لموئہ بہ خرنگہ پورہ کری؟

۳۔ د ماسپینین، مازدیکراو ماخستن دجماعت
پہ لما نختہ کی چہ دوه رکعتہ لہ چانہ لارہشی پاتی لموئہ
پہ خرنگہ کوی؟

۴۔ کہ شوک د ماسپینین، مازدیکراو ماخستن د
لما نختہ یورکعت پہ جمع ونیسی نورلموئہ بہ خرنگہ
کوی۔

۵۔ د ما بنام پہ لما نختہ کی شوک یورکعت پہ جمع
ونیسی پاتی لموئہ بہ خرنگہ وکری۔

د مسافر لمونج

مسافر هغه چاته وائی چه یو داسی حای ته
 د تللو قصد وکړی چه په پلي متوسط تک سره اقله
 په دریو ورځو کښی هغه حای ته ورسیدی.
 مسافر به دخپل کور له وتلونه تر بیرته راتک پورې د
 سفر په حالت کی خلور رکعتی فرض لمونج دوه -
 رکعت کوی چه دی ته قصر وائی په دری رکعتی
 او دوه رکعتی لمونج کښی قصر نشته که چا د سفر
 په حالت کښی خلور رکعتی فرض لمونج په سهوی
 سره پوره اداء کړ او قصر ئی ونه کړ نو که
 اوله قعده ئی کړی وه فرض ئی اداء او دوه
 رکعتی ئی نفل شواو که اوله قعده ئی نه وه کړی

نو فرض ئی نه ادا کیزی او بیا به دوه رکعت
فرض وکړی .

او که خوګ په قصد خلور رکعت پوره کوی او
قصر نه کوی که اوله قعده ئی کړی وه فرض ئی له غاړی
ساقط او کنه کار دی .

که مسافر د مقیم امام پسی ودریزی نو د امام په
متابت به پوره خلور رکعت لمونځ کوی او که مسافر
امام شی او مقیم خلک وراپسی اقتداء وکړی خپل
لمونځ به دوه رکعت وکړی او مقتدیان به په دې پوه
کړی چه نه مسافر یم تاسی خپل لمونځ پوره کړی .
که کوم مسافر په یوځای کینی بز تر بزه د (۱۵)
ورځو پاتی کیدو قصد وکړی بیا به خپل لمونځ پوره ادا
کوی او قصر به نه کوی

تمرین

- ۱- مسافر چاہتہ ویل کیڑی ؟
- ۲- کہ مسافر پہ سہوی سرہ خلور رکعتی فرض -
لموئح پورہ وکری خہ حکم لری ؟
- ۳- کہ مسافر پہ مقیم امام پسى اقتداء وکری خور کعتہ
لموئح بہ کوی ؟
- ۴- مسافر پہ کوم حالت کبنی خلور رکعتی لموئح پورہ
اداء کوی ؟

د ناروغ لمونځ

د مسلمان په بنياد و نو کښي لمونځ يو د ير لوی او مهم
بنياد دی مسلمانان بايد لماخه ته بيره پا ملر نه وکړي
لمونځ پرې نه زدی حتی که ناروغ هم وی .

اسلامي دين پر مسلمانانو باندی هر کار او عمل د
هغوی د توان او قدرت په اندازه لانزم کړی دی
نو که ناروغ د ولاړی قدرت ونه لری روادې چه په ناستی
لمونځ وکړی او که در کوع او سجدي کولو قدرت ونه لری
روادي چه د سر په اشاری سره ئی اداء کړی او سجدي اشاره
به بزخه در کوع د اشاری نه ښکته وی .

که څوک د ناستی قدرت نه لری په ملاستی به خپل .
لمونځ په اشاره وکړی اشاره بايد په سروی په سترگو او
یا په سر په کښي اشاره صحیح نه ده .

تمرین

- ۱- ناروغ چه دودرید و قدرت ونه لری لمونخ
به خرنکه اداکوی؟
- ۲- ناروغ چه درکوع اوسجدي قدرت ونه لری شه
وکری؟
- ۳- په سترکواو یا په زیږه اشاره کول درکوع او
سجدي په عوض صحت لری اوکه نه؟

د سهوی سجده

د سهوی سجده په لاندی حالاتو کښی واجبیزی:

۱- د فرضو په تاخیر؛ لکه چه قیام او یا آخره قاعده له خپل حایه وځنډیزی .

۲- د فرضو په تکرار؛ لکه چه په یو رکعت کښی دوه رکوع وشي .

۳- د واجبوتغیر؛ لکه چه سورة رومبی اوفاتحه روسته ولوستل شي .

۴- د واجبوترک؛ لکه د اولی تعدی پاتی کیدل .

پورته ذکرشوی مواد په ظاهر کښی خلور معلومیږی
خو ټول د واجبوپه ترک کی داخل دی له همدی کبله
فقهاء و فرمایلی دی چه د سهوی سجده د واجبوپه
ترک لابزمیزی . ذکرشوی ثبانیان که سهوا

تَمَيِّنُ

لاندي سوالونه جواب ڪري ۽

۱۔ د الله جل جلاله د وجود د اثبات لپاره ڪه موڪوم -

آيت شريف زده وي وي وياست ؟

۲۔ ڪه د الله تعالى د وجود د اثبات لپاره ڪوم نقلی -

دليل ويلای شي واضح ئي ڪري ؟

لاندي تش حايونه په مناسبو ڪلمو ڊڪ ڪري ۽

۱۔ ايمان په لغت ڪي _____ ته وائي .

۲۔ ايمان په شرع ڪي _____ او په يقين

سره د ٽولو هغو شيانو منل دي چي _____

مونڙ ته بنود لي دي .

واقع نشی نود سهوی سجده واجبده چہ نقصان
 جبیره ئی وکپی اوکہ خوگ واجب قصداً ترک کری
 نود سهوی سجده دہغہ نقصان جبیره نشی کولی -
 بلکہ بیرتہ کر حؤل دہغہ لماخذ واجب دی البتہ
 فرض بہ ئی ساقط وی .

د سهوی سجده : پہ آخرہ قعدہ کبشی دتشہد -
 ویلو شخہ وروستہ سلام کر حؤل او بیاد وہ سجدی
 کول دی ، د سهوی سجدی کولونہ وروستہ بہ
 تشہد ، درود اود عاوائی اود واپو خواؤتہ
 بہ سلام کر حؤی .

تمرین

۱- په کمو تخیز و نوسره د سهوی سجده -

لازمیزی؟

۲- د سهوی سجده څه وقت اداء کیزی؟

۳- د سهوی سجده په څه ترتیب سره اداء کیزی؟

د جمعې لمونځ

د جمعې لمونځ پر هر نر، آزاد، بالغ، متیم، جوړ
مسلمان باندی فرض دی .

که چیری کوم مسافر، ناروغ او یا معذور د -
جمعې د لماڅه د اداء کولو د پاره حاضر شو او اداء
ئې ~~کړ~~ صحیح دی او د ماسپښین لمونځ ور
باندی بیا نشته .

د جمعې لمونځ صحیح کیزی په ښار او یا د ښار
په فاکښی چه سلطان او یا ئی نائب موجود وی .
د جمعې د لماڅه وخت عیناً د ماسپښین د لماڅه
وخت دی .

د جمعې په لماڅه کښی ~~که~~ د امام نه پرته بز تر بز دی

تسه نور نه وی نه صحیح کیزی .

د جمعی لمونځ باید په یو د اسی حای کبني اداعشی
چه ټولو خلکو ته دهغه حای د ورتک اجازت وی
د جمعی د لماحۍ د پاره دوه اذانه سنت دی په اول
اذان باید ټول خلک خپل کار وبار پریږدي اود -
لماحۍ کوښښ وکړي . کله چه امام په منبر کښی
دوهم اذان به ورته مخامخ وویل شي اودوه خطبې
به ووايي اود دواړو خطبو ترمنځ به بز شانه کښی
د خطبې د ویلو په وخت کښی خلک باید په کوم بل کار
مشغول نشي او خطبې ته غوښه ونیسي که خه هم
نی اوسیدلی تښي .

که بندیان او مغد ورخلک د جمعی د لماحۍ د -
اداع کیدونه مخکښی لمونځ وکړي مکرره دی .

خوک چه دجمعی د لمانخه په تشهد کبني دامام سه
 شریک شونو دجمعی فرض لمونځ به دوه رکعت کوی. که خوک
 دجمعی د لمانخه د پاره حاضر نشواو یائی دجمعی لمونځ
 بیا نه موند نو بیا به د ماسپښین فرض لمونځ خلور رکعت کوی.

تمرین

- ۱- دجمعی لمونځ په چا باندی فرض دی؟
- ۲- دجمعی لمونځ چیرته صحت لری؟
- ۳- معذورا و مسافر که دجمعی لمونځ وکړی څه حکم لری؟
- ۴- دجمعی د لمانخه د پاره خواندانه دی؟
- ۵- اول اذان څه وخت او دوم اذان څه وخت ویل کیږی؟
- ۶- که خوک دجمعی لمونځ بیا نه مومي څه وکړی؟

د اختر و لمونځ

د دواړو اختر و لمونځ واجب او په لاندې ډول اداء
کيزی د نیت کولو وروسته به امام په جهر او مقتدیان په ویره
تکبیر ووايي او لاسونه به ورسره د غوږ و تر نرمیو پورته کړي
بیا به دواړه لاسونه لکه په نور و لمونځو کښی تر نامه -
لاندی کیدی . امام او مقتدیان به خفيه سُبْحَانَكَ
اللّٰهُمَّ تر آخره ووايي . لدې وروسته به امام او
مقتدیان د هر تکبیر و نه اداء کړی او د هر تکبیر
سره به لاسونه د غوږ و تر نرمیو پورته کوي
البته امام به په جهر او مقتدیان به يي په خفيه ډول
وايي د تکبیر و نو تر منځ لاسونه باید خوړند و نیول
شی د دریم تکبیر وروسته به لاسونه تر نامه لاندی
کښنودل شی امام به په جهر قرائت ولوی کله چا ډول رکعت

تمام اود د و هم رکعت قرائت هم ولوستل شی نو
 پس له قرائت شخذه به دري تکبیر ونه د اول رکعت
 د دري تکبیر ونو په شان اداء شی او په ثلوم
 تکبیر به رکوع ته لارشی پس له فارغیدو د لماخه
 به امام دوه خطبی ولوی .

د کوچنی اختر په خطبه کبني به د سر سائی (صدقه
 فطر) اود لوی اختر په خطبه کبني به د قربانی اود -
 تشریق د ورجو د تکبیر و توا حکام بیان کړی .
 د کوچنی اختر لمونځ که د کوم شرعی عذر په نسبت
 له اولی ورجی نه پاتی شی سبا ته دی وکړل شی
 اود لوی اختر لمونځ د شرعی عذر له امله په دوهمه
 اود دریمه ورج هم سروادی اذان او قنوت داخل و د لماخه د
 پارو نشته .

تمرین

۱- داخلتر په لماخه کبني د سجانک اللهم خه -
وروسته په اول رکعت کبني خو تکبیرونه ویل
کیزی؟

۲- د تکبیر و لوازاداء کولو ترمنځ په لاسوڅه وکړی؟
۳- په دوم رکعت کبني تکبیرونه په کوم حای کبني
اداء کیزی؟

۴- داخلتر و نولونځو ته اذان او قامت کیزی او
کونه؟

۵- داخلتر خطبه څه وخت لوستله کیزی؟
۶- داخلتر و په خطبه کبني امام باید څه ووايي؟

د تراویح لمونځ

د تراویح لمونځ د روڼۍ مبارکۍ میاشتی په هره شپه
کینی شل رکعت په هر مسلمان نر او بنجه چه روژه پری
فرض وی سنت دی د دوه دوه رکعتونیت به کوی
او پس د اداء کولو د دوه رکعتو به سلام گرځوی چه .
خلور رکعت پوره شی د خلور ورکعت د اداء کولو په
اندازه به استراحت کوی او تسبیح ویل د استراحت
په حال کینی ثواب لری .

د تراویح د لمونځ اداء کول په جماعت سره سنت
دی د ماخستن د لمانځه څخه وروسته د سباترختو
پورې ادا کیدای شی که دوتر څخه مخکینی وشی او که
وروسته راوادی د تراویح په لمانځه کینی د قرآن عظیم

الشان ختم کول د روژی په ټوله میاشت کبني یو کړت
سنت دی .

د تراویح لمونځ که د چاځني پاتې او خپل وخت کی
نی اداء نه کړی قضائی نه لری .

تمرین

- ۱- د تراویح لمونځ په کوم وقت کی سنت دی ؟
- ۲- د تراویح لمونځ څو رکعت دی ؟
- ۳- د تراویح لمونځ څو خورکعت نیت وتړل شی ؟
- ۴- د خورکعتو وروسته استراحت وشی ؟
- ۵- په تراویح ملائحه کبني د قرآن ختم څه حکم لری ؟
- ۶- د روژی په مبارکی میاشت کی د تراویح په ملائحه
کبني څو ځلې د قرآن کریم ختم سنت دی ؟

د الله جل جلاله په وحدانیت

ایمان

مؤمنوا و مجاهد و زده کوونکو په تیر شوی لوست
کی مود الله (جل جلاله) د وجود د اثبات لپاره نقلی دلائل
زده کړل. پدغه لوست کې به دا زده کړی چي
الله (جل جلاله) یو دی.

هیڅ شریک اوساری نه لري یوازي همدغه
ذات د عبادت او بنده کی ورد کامل او بشپړ
قدرت خاوند دی او بی.

د الله جل جلاله په وحدانیت نقلی دلائل
که چیرته په آسمانوا و حُکمکه کی د الله (جل جلاله)
نه پرته نور خدايان وای نو خا مخا به د آسمانونو

د جنازی لمونځ

د جنازی لمونځ فرض کفائی دی او په لاندې ډول
اداء کېږي :

کله چې صفونه برابر شي په دې شان به نیت وکړي
نیت می کړي د زېږ له اخلاصه خلوصه تکبیر د جنازی
لمونځ خاص د خدای د پاره او دعا کوم دي مری ته
اقتداء می کړي دي حاضر امام پسی مخ می د کعبی
شریفی په لور دی .

د امام د تکبیر نه وروسته به الله اکبر وویل
شی لاسونه به د تکبیر سره د غوز و تر نرمیو پورته کړي
او بیا به ئی تر نامه لاندی د نور و لمونځو په خیر کیدی امام
او مقتدیان به په پټه سَجَّانَكَ اللَّهُمَّ تراخړه

ووائی بیا به تکبیر ووائی اولاسونه به نذپورته
کوی بیا به در و دشریف ووائی او وروسته به تری
تکبیر (الله اکبر) ووائی .

و وروسته دریم تکبیر شخه که مری لوی (پس له
بلوغه) مرشوی وودادعابه لوستل شی :

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا وَصَغِيرِنَا
وَكَبِيرِنَا وَذَكِّرْنَا وَاَنْثَا اللّٰهُمَّ مِنْ اَحْيَيْتَهُ مِنْ فَا حِيهِ -
على الاسلام ومن توفيته منا فتوفه على الايمان
او که هلك وو دادعابه لوستل شی :

اللّٰهُمَّ اجعله لنا فرطاً واجعله لنا اجراً ونخراً
واجعله لنا شافعاً ومشفعاً ط
او که جلی و نه نو دادعابه ولوی :-

اَللّٰهُمَّ اجعلها لنا فرطاً وجعلها لنا اجراً و -
ذخراً واجعلها لنا شافعةً ومشفعةً ط.

وروسته له دی به اول بنی خوا او بیا چپ خوا
سلام و کړ حوّل شی .
نوت :- د لیونو لویانو اچې د بلوغ څخه مخکېنی لیونی
شوی وی (جنازه د ماشومانو په خیر اداء کیزی
یعنی د جنازی په لمانځه کی به ئی هغه دعا ولوستل
شی چه د ماشومانو په جنازه کی ویل کیزی .

تمرین

۱. د جنازی لمونځ څه حکم لری؟
۲. د جنازی لمونځ څو تکبیره دی؟
۳. د لمړی تکبیر نه وروسته څه شی لوستل کیږی؟
۴. د دوهم تکبیر نه وروسته څه شی لوستل -

کیزی؟

۵. د دریم تکبیر نه وروسته څه شی لوستل کیږی؟
۶. د څلورم تکبیر نه وروسته څه شی لوستل

کیزی؟

۷. د لیونی او عاقل په جنازه کبني څه فرق سره شته او که نه؟

د افغانستان د تعلیمي مرکز د نصاب اهداف

عمومي هدف:

د ټولو جهادی تنظیمونو د تعلیمي نصاب توپیر، د یو متوازن او جامع اسلامي ښوونې او روزنې مخ ته راوړل چې د هر ډول باطل پرستی او بدعتونو ضد وي. همدارنګه اسلامي حکمي قوانینو او مفاهیمو استحکام د افغانستان په اسلامي ټولنه کې غواړي.

خصوصي هدف:

داسې نصاب دی چې د اسلام سپاهیان او د حقیقت لار تلوونکو ته دیوالی او وحدانیت لار ښوونه کوي ترڅو چې دوي په مستحکم او دایمي توګه دعالي او معقولو اسلامي مسنونو او قوانینو متمسک وي. د نصاب د اسلامي ښوونې او سواد «د جهادي، فرهنگي، فلسفي، اقتصادي، تخنیکي، مدني، معیشتي شرایطو په نظر کې نیولو سره» ضامن دی. چې په عین وخت کې د نه شلیدونکي پیوستونو مثال او اتصالات د اسلامي نړۍ سره وي او د اسلامي مقدسو حقایقو مېښ وي.

آخري هدف:

د صلاوة الله او چتوالی، د اسلام د شان او عظمت ښودل نړیوالو ته، د کفر او کمونیزم ضد محلال، په افغانستان او نړۍ کې د سپیچلي قرآن د اصولو او قوانینو او د محمدی «ص» غرض شریعت حنفی فقه په اساس خاص د خدای درضا دعاصليد لویه نیت د زماني د طاغوتیانو سره مبارزه د دې تعلیمي نصاب آخري مرام دی.

تراویح بوقتش کوشش نماید.

تمرین

- ۱- نماز تراویح در کدام اوقات سنت است؟
- ۲- نماز تراویح چند رکعت است؟
- ۳- نماز تراویح چند رکعت نیست کرده شود؟
- ۴- بعد از ادای چند رکعت استراحت نماید و چقدر؟
- ۵- ختم قرآن کریم در نماز تراویح چه حکم دارد؟
- ۶- چند دفعه ختم قرآن در تراویح تمام ماه مبارک رمضان سنت است؟

نماز جنازه

نماز جنازه فرض کفائی است و قرار ذیل ادا میشود؛
و تکیه صف ۱ منظم شد این طور نیت نماید: نیت کردم
اداء سازم چهار تکبیر نماز جنازه را خاص از برای خدای تعالی
دو عالمی کنم به این مرده اقتدا کردم به امام حاضر رو آوردم
بخانه کعبه شریفه. بعد از تکبیر امام مقتدیان الله اکبر
بگویند و دست های خود را تا زمره گوش بالا کنند بعداً
دست های خود را مانند نماز های دیگر زیر ناف
بگذارند امام و مقتدی ۱ طور خفیه سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
را تا آخر بخوانند بعداً تکبیر دوم و پس از تکبیر درود شریف
خوانده شود بعداً تکبیر سوم خوانده و پس از تکبیر سوم

اگر مرده بالغ باشد این دعا خوانده شود :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَّتَا وَمَيِّتِنَا وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا
وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَذَكْرِنَا وَأُنْثَانَا اللَّهُمَّ
مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ
تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ ط

اگر مرده بچه باشد این دعا خوانده شود :

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرْطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا وَ
ذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَ مُشَفِّعًا ط

و اگر دختر باشد این دعا خوانده شود :

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرْطًا وَاجْعَلْهَا لَنَا أَجْرًا وَ
ذُخْرًا وَاجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَ مُشَفِّعَةً ط

بعد از آن تکبیر چهارم گفته شود و طرف راست و طرف چپ

سلام گشته‌اند شود .

نوت : نماز جنازه دیوانه که قبل از بلوغ دیوانه شده باشد مثل
طفالن اداء میشود یعنی در نماز جنازه آن دو عای خوانده شود که در
جنازه طفلان خوانده میشود و بابتکبیر ای دوم ، سوم و چهارم دست
بالا نمیشود .

ADIG

B

6.421

IUA

1122 v.7

پنجم طبع

دچاپ کال سنه ۱۳۶۷ دچاپ شمیر (۱۰۰۰۰۰)

د تعلیمی مرکز دنصاب مدیریت

تمرین

- ۱- نماز جنازه چه حکم دارد؟
- ۲- نماز جنازه چند تکبیر است؟
- ۳- بعد از تکبیر اول چه خوانده می شود؟
- ۴- بعد از تکبیر دوم چه خوانده می شود؟
- ۵- بعد از تکبیر سوم چه خوانده می شود؟
- ۶- بعد از تکبیر چهارم چه خوانده می شود؟
- ۷- نماز جنازه دیدانه با نماز جنازه عاقل چینی فرق دارد یا نه؟

او حُکمی نظم خراب او فاسد شوی وای. (۱)

تمرین

۱. د الله تعالی وحدانیت په کوم آیت شریف ثابت دی بیان ئې کړی؟
۲. که چیرې په جهان کې د وه خدایان وای نوڅه به واقع شوی وای؟

۱. لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا ج. سورة انبيا آیه ۲۲

وَاللَّهُ أَكْبَرُ الْحَسَنَى فَأَدْعُوهُ بِحَمْدِهِ
 او شته د الله جلالة لپاره نیاسته نومونه نوو بولی هغه (الله جل جلاله)
 په هغو نومونو سره

د الله جلاله صفات

گرانو زده کوونکو! په تیر ولوستو کې د الله
 (جل جلاله) د وجود او وحدانیت سره آشنا شوی
 په دغه لوست کې به د الله (جل جلاله) ذاتی او فعلی
 صفتونه وپېژنی.

د الله (جل جلاله) صفتونه په دوه ډوله دي:
 الف :- ذاتی صفتونه. ب :- فعلی صفتونه.

د اسلامي ښوونې امکانات د خدای (ج) په لطف داسې برابر کړه چې د رب الارباب د رضاد
 حصول په پاتړ کې به هېڅ دوله قدرت زموږ د مقدسې او ټينګې هيلې مخکې خنډ کيدلای نشي .
 دې هدف کمونيزم ټول وحشيانه او غير انساني کړنې لکه عامه وژنه ، ژوندی بنځول ،
 چور او چپاول ، د کورونو او د کړهڼۍ محصولات په اور کې سينل ، د شريفو او مقدسو مساجدو
 او متبرکوا مکانونو بجاړول ، د زهر لرونکو گازونو استعمالول ، د روغجن او سموم پرو پانګند
 زموږ په گران هيواد افغانستان کې فقط او فقط زموږ د تصميم ښولو د کړنلارې کله ناکله د
 تاخير د پړسک علت دی او بېر .

د افغانستان مسلمان ملت چې د جيل المتين متسکين او د آسماني ارشاد انومثلين دی .
 د دوی د قهر او نفرت سيلاب څپانده شو . او د پاک خدای (ج) د وينا سره سم چې **فَاُولَئِکَ اَوْجَاهُ**
فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهَادُهُ (آیه د ج سورۃ) يعنی جهاد وکړی د خدای (ج) په لړ کې د خدای (ج) حق جهاد .
 نو ځکه د اسلام د عالې تعاليمو د ارشاد انو په رڼا کې حق جهاد ته ادامه ورکوي ترڅو چې د اسلامي
 پوځي بله ديوه د علمي او مسلحانه جهاد په درشل کې تقويت کړو .

گړيانو شاگردانو! څرنگه چې تاسو ته څرګنده ده . چې د اسلام د عرفان زده کوکو د دودولو
 د هرې کتابونه چې په پخوانيو اتما د پورې مربوط و استفاده کوله .

د جهاد د تنظيمونو همدومره بران د زده کوکو د افکارو د تثبت د تخنيوی په منظور
 پدې وروستيو کې ښېلې روزن او ښوونې مسوولينو ته صلاحيت او هدايت ورکړه چې د ټولو مضامينو
 او علومو کوم چې په تعليم نصاب کې دی يو د ول کتابونه چاپ او د جهادينو او محلمبرينو د زامنو
 د استفادې د پاتړ کې برابر کړي . چې د محتوا او مفهوم له نفع د اسلام د مقدس دين محمدی (ص)

غلا شريعت، اود حقني مذهب ضامن اوساتندوی وي. اورد مجاهدینو اوسلمانو مهاجرینو د ټولو اقتدار د تائید وړی .

نوپدې اساس د ښوونې او روزنې د هم آهنگي عالي شوری چه د ټولو محترمو رهبرانو د تائید له مخې تاسیس شوه. چه د ښوونې او روزنې هم آهنگي عالي شوری د افغانستان د تعلیمي مرکز د ادو تاسیس کړه. چه نوموړی مرکز په خوا همو شخباتو کله: د تعلیمي نصاب مدیریت، د نظارت او نظری مدیریت، د پلان او خارجي ارتباط مدیریت، د اجرائی مدیریت، مالی مدیریت، د ښوونې او روزنې مدیریت، د سواد اوزده کړی مدیریت شامل دي.

ددی مرکز منسوبین د ټولو تنظیمونو د ښوونې او روزنې متخصصین او مجرب اشخاص دی چه ټول غړي یی په مجذبه او متحده نه ډول سره د اسلامی ښوونې او روزنې د حکیم او تعلیمي نصاب د توحید د پاره کار کوی.

پس له محنت او مشورې نه د تعلیمي نصاب متخصصین د درسي مضامینو د کتابونو د تهیه په باب کې دې نتیجه ته ورسیدل چه د جهادی سختو شرایطو او دکافي وخت د نه موندلو لامل له اوس اوس د دوو پخوانیو اتحادونو د درسي کتابونه یی سره پرتله کړه او هغه عناوین او مضامین چه د زمانې د مشکلاتو په نظر کې نیولو سره د اسلام او جهاد د کتنې وړ وټاکل.

نو ځکه د تعلیمي نصاب مدیریت ویارې چه هسی وخت او محنت یی پیدا کړ ترڅو چه د دواړو جهادی اتحادونو د درسي مضامینو مختلفه کتابونه چه د مختلفو نصابونو له خوا طبع شوی وو سره پرتله کړی او هغه مطالب او عناوین یی وټاکل چه د اسلام مقدس دین د ښوونې او روزنې له نقطه نظر دنده کړې وړ او د زده کوونکو د پوهې، محنت، وسوسو نندې او د جهادي شرایطو سره موافق دی انتخاب او چاپ کړي.

من الله التوفیق.

اهداف نصاب تعلیمی مرکز تعلیمی افغانستان

هدف عمومی: توحید نمودن نصاب تعلیمی تمام تنظیم های جهادی و بوجود آوردن تعلیم و تربیه خاص و جامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعت ها بوده و همچنین استحکام بخش مفاهیم و قوانین کلی اسلامی در جامعه اسلامی افغانستان باشد.

هدف خصوصی: تدریس توحید و وحدانیت به پادشاهان اسلام و رهروان راه حقیقت استقامت مسکمن و قوانین عالی و معقول شرح انور طور دایم و قایم گردند این نصاب متضمن آسایش و سواد اسلامی پادشاهان داشت و جابج و شرایط جهادی، فلسفی، اقتصادی، فرهنگی، نخبگی، مدنی و معیشتی بوده و در عین حال مثل پیوند و انفعالات ناگسستی با جهان اسلام و مبین فلسفه مقدس اسلام عزیز می باشد.

هدف نهائی: اعلای کلمه الله، نشان دادن عظمت و شان اسلام به جهان و اضمحلال کمونیزم در افغانستان و جهان و مبارزه با طاغوتیان زمان بر اساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الشان شریعت غرای محمدی و فقه حنفی در راه حصول رضای خداوند (ج) می باشد.

((وَمِنْ اللَّهِ التَّوْفِيقُ))

د افغانستان د مجاهدینو اسلامي اتحاد

د افغانستان تعلیمی مرکز

د نصاب مدیریت

عقاید او فقه

د خلورم ټولګی لپاره

عقاید

دخلمورم تبولگى لپاره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا
قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
حضرت رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی ہے دی۔

رَضِيتُ

خوبنیم

بِاللَّهِ رَبًّا

جے اللہ موری دی۔

وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا

او اسلام مو دین دی۔

وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَرَسُولًا

او محمد صلی اللہ علیہ وسلم مورسول ونبی دی۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبيه الامي الامين
يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات ۝
ترجمه : خداي رحمن و مهربانان را بركت و درجه ها بپايشان دهد كه تا سون اوله هفتاد و يك سون چهل و نه
فصل دوم در برخه كبريه .

دآيه كريمي غنه استنباط كيدي چه هيچ دول حسنه عمل خركست اوبارز كيفيات تربوي
وجود ندي .

داسلام به مقدم دين ك دپوي او علم اهميت تردي اندازي لوي دي چه
آساني و هم دلا اقراء باسم ربك الذي خلق ۝ به مبارك آيت شروع شوي ده .
نويدي اساس دديني پلاني موضوع او داسلامي تفكر و فقه ، اقتصاد ،
سياست ، عبادات ، اخلاقيات ، بشري حقوق دقرآني بنويدي او و زلف به
ترج ك داسي و جيبه ده چه دتولو و جايولو ساييلوپه درشل او ترغ ك تفتولونه به لومري
قطار ك موقعيت لري .

مونږ دوحدايت دلا راي لار و هو نكي دجريت په ديرو ماورو اوسفتو شرابطوكي